

Mødet den 8. Septbr. 1921.

Fraværende: Vald. Pedersen.

1. (J. Nr. 388—1921). Cirkulære af 15. Juli 1921 angaaende **Oplysning om Bospisning af Børn i Kommuneskolerne.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 414—1921). Cirkulære fra Købstædernes alm. Brandforsikring i Anledning af Spørgsmaalet om Oprettelse af en gensidig kommunal Forsikringsforening.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 425—1921). Bekendtgørelse om Afholdelse af en **Besigtigelsesforretning angaaende den dobbeltsporede Højbane gennem Aarhus.**

Toges til Efterretning. Som Delegeret valgtes i Stedet for Ingeniør Bech Overretssagfører Andr. Christensen.

4. (J. Nr. 411—1921). **Spørgeskema fra Udvalget angaaende Iværksættelse af Nødarbejder.**

J. Chr. Møller erindrede om, at der var ført Forhandlinger mellem Arbejdsanvisningsdirektøren, Ministeriet og Arbejderorganisationerne om Udførelse af Nødhjælpsarbejder, og det havde resulteret i, at der var udsendt Spørgeskemaer til Kommuner og Statsinstitutioner om, hvorvidt man mente, der var Arbejder, som paa den Maade

kunde fremmes. Et saadant Skema var ogsaa kommet til Aarhus Kommune; Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse havde forhandlet om, hvilke Arbejder der eventuelt kunde sættes i Gang, og man havde ment følgende: Afgravning af de Mezas Vej, som var anslaaet til 445,000 Kr., hvoraf ca. 240,000 Kr. i Arbejdsløn; det vilde efter Stadsingeniørens Beregning give 17300 Arbejdsdage. Regulering og Udvidelse af Silkeborg Landevej, som vilde koste 310000 Kr., hvoraf 142000 Kr. var Arbejdsløn; det vilde give 10200 Arbejdsdage. Regulering og Udvidelse af Viborg Landevej, som vilde koste 332000 Kr., hvoraf 164000 Kr. var Arbejdsløn; det var beregnet til 11800 Arbejdsdage. Ialt vilde disse Arbejder give 39300 Arbejdsdage fordelt til ca. 190 Arbejdere. Hvis Byraadet sluttede sig til Udvalgets Forslag, vilde dette blive indsendt til Ministeriet med Meddelelse om, at Kommunen kunde tænke sig at foretage disse Arbejder under visse Forudsætninger. Den ene var, at Staten heraf bevilger 40 % fordelt med 4 % aarlig gennem 10 Aar. Den anden Forudsætning var, at man ved Forhandling med Arbejderorganisationerne kunde komme overens om Arbejdslønnen. Det blev alligevel ikke nogen lukrativ Forretning for Kommunen, idet denne jo skulde laane Pengene, og det lod sig ikke gøre til 4 % p. a. Forudsætningen for det hele var Ønsket om at skaffe Arbejde, for alle var sikkert enige om, at Arbejde var bedre end Understøttelse. Brolægningsudvalget havde tiltraadt det foreliggende Forslag, og enkelte andre Udvalg havde ønsket mindre Arbejder, men det var vist klogest at vente lidt hermed, ligesom det ogsaa var mest praktisk, at et enkelt Udvalg førte Forhandlingerne. De foreslaaede Arbejder

var ikke paakrævede i Øjeblikket, men rene Nødhjælpsarbejder, og de kunde næppe afvises af Ministeriet. Taleren vilde derfor paa Udvalgets Vegne anbefale Forslaget.

Formanden haabede, at Ministeriet vilde forstaa, et der ikke var synderligt at slaa af paa Arbejdslønnen. Men saafremt Ministeriet ikke stillede sig saaledes, at Arbejdet kunde komme i Gang, vilde det blive ganske umuligt for Kommunen paa egen Haand at udføre det. Paa den anden Side vilde Kommunen saa blive nødt til at afskedige ca. 175 Jordarbejdere, som nu var i Kommunens Arbejde, og Understøttelsen til disse vilde beløbe sig til ca. 1000 Kr. pr. Dag, som Stat og Kommune altsaa maatte give, uden at Samfundet fik mindste Æquivalent derfor. Dette vilde ogsaa blive oplyst overfor Ministeriet. Taleren vilde udtale det Haab, at naar det kom til Forhandlinger med Arbejderorganisationerne, at man saa maatte forstaa at finde hinanden. Dermed vilde Taleren anbefale at indsende Skemaet, saaledes som det nu var udarbejdet.

Forslaget vedtoges.

5. (J. Nr. 418—1921). **Driftsregnskab for Aarhus Idrætspark og Stadion for 1920—21 samt Budget for 1921—22.**

Formanden oplyste, at der i Aar var et Overskud paa ca. 6000 Kr., men Budgettet for det kommende Aar viste et Underskud paa ca. 4000 Kr., idet det kommende Aar vilde kræve en Del Reparationer ved Bygningerne, Maling o. l., som man ikke havde haft i indeværende Aar. Dette Underskud skulde betales af Garanterne, som hæftede herfor i de første 5 Aar. Der var kun Grund til at glæde sig over, at Stadion blev bygget paa dette Tidspunkt, og Besøget derude

havde været langt større end forventet. Taleren henstillede at godkende det foreliggende Budget.

Godkendtes.

6. (J. Nr. 23⁸—1921). **Regnskab for Radiumstationen for 1920—21.**

Toges til Efterretning.

7. **Indstilling om Efterbevilling af Overskridelser** fra:

- a. (J. Nr. 3¹—1921). Brandkommissionen.
- b. (J. Nr. 3²—1921). Udvalget for Sygehusene.
- c. (J. Nr. 3³—1921). Forskønnelsesudvalget — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

8. **Indstilling om Efterbevilling af Overskridelser i Regnskabet for:**

- a. (J. Nr. 3⁴—1921). Skolevæsenet.
- b. (J. Nr. 3⁵—1921). Fattigvæsenet.
- c. (J. Nr. 3⁶—1921). Alderdomsunderstøttelsen.
- d. (J. Nr. 3⁷—1921). Enkebørnsunderstøttelsen.
- e. (J. Nr. 3⁸—1921). Marselisborg Hospital.

Formanden bemærkede til disse Regnskaber, at man i Aar var saa heldig, at det gik til den rigtige Side, idet der paa næsten alle Budgetter var Besparelser, som vilde andrage ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Det var altsaa en Forøgelse af Kommunens Formue til Erstatning for det, som opspistes i Krigsaarene.

Overgik til 2. Behandling.

9. (J. Nr. 3⁹—1921). **Meddelelse fra Havneudvalget om Overskridelser i Regnskabet for 1920—21.**

Formanden meddelte, at disse Overskridelser var af mindre væsentlig Betydning, idet naar man havde forskellige Arbejder løbende gennem flere Aar, skete det jævnlig, at der et enkelt Aar blev udført noget mere af Arbejderne end beregnet ved Budgettets Lægning. Det kunde der-

for ikke kaldes nogen egentlig Overskridelse, men Ministeriets Godkendelse heraf krævedes alligevel. For Havnens Vedkommende betød det ikke noget, idet der fandtes en Kassebeholdning paa godt 2 Mill. Kr.

Tiltraadtes. Regnskabet indsendes til Ministeriet.

10. (J. Nr. 6²—1921). **Andragende om Installation af elektrisk Lys i Underofficerslejligheder paa Artillerikasernen.**

Efter Stadsingeniørens Beregning bliver Udgiften herved 1310 Kr., og hvis Loftsværelser skal medregnes, 325 Kr. mere.

Indkvarteringskommissionen kan anbefale, at Andragendet imødekommes paa Betingelse af, at Udgiften forrentes som Anlægsudgift paa sædvanlig Maade.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 7²—1921). **Indstilling om Forhøjelse af Godtgørelsen til Bøssemageren ved 3. Dragonregiment for Værkstedslokale.**

Indkvarteringskommissionen anbefaler at forhøje Beløbet fra 150 Kr. til 195 Kr. aarlig.

F o r m a n d e n oplyste, at Bygningsinspektøren havde undersøgt Sagen og mente ikke, at en Leje paa 195 Kr. var for stor for Lokalet.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 398—1921). **Andragende om Tilladelse til at indrette Kontorlokale i en Lejlighed i Ejendommen Fredenstov Nr. 12.**

Bygningskommissionen havde sendt følgende Svar paa Andragendet.

«Det meddeles herved, at Bygningskommissionen for sit Vedkommende kan tillade, at de foreslaaede Ændringer i Ejendommen Fredenstov Nr. 12 foretages, og at de to Lejligheder indrettes, dog paa Vilkaar, at der udstedes og

tinglæses Deklaration om, at den Lejlighed, der er beregnet for Rengøringskonen, nedlægges som selvstændig Beboelseslejlighed, naar Aarhus Byraad derom stiller Fordring, dog tidligst til Oktober Flyttedag 1924.«

Tiltraadtes.

13. (J. Nr. 415—1921). **Andragende fra Teknisk Skole om Bevilling af et ekstraordinært Tilskud paa 8000 Kr.**

Budgetudvalget indstiller, at der bevilges et Beløb af indtil 4000 Kr. under Forudsætning af, der bevilges et tilsvarende Beløb af Aarhus Haandværkerforening.

Formanden meddelte, at Teknisk Skole længe havde arbejdet under meget trykkende Forhold, idet dens Kapital var opbrugt, og Udgifterne stadig stigende. Bestyrelsen havde forhøjet Kontingentet for Eleverne ret stærkt og turde ikke gaa videre ad den Vej, og man manglede 8000 Kr. for at komme igennem dette Aar, hvorfor man nu androg Byraadet om at bevilge dette Beløb. Naar Udvalget havde ment, at Aarhus Haandværkerforening burde give noget heraf, var det, fordi denne Forening havde Repræsentanter i Skolens Bestyrelse, og fordi man mente, at Haandværkerstanden i Aarhus burde være med til at dække saadanne ekstraordinære Udgifter, idet det jo væsentlig var en Haandværkerskole. Taleren vilde derfor anbefale Indstillingen.

H. P. Salling beklagede, at Tilskudet ikke kunde bevilges uden denne Betingelse. Aarhus Haandværkerforening sad ogsaa meget haardt i det, og det kneb i Forvejen at skaffe det nødvendige, saa det vilde være aldeles umuligt for Foreningen at tilskyde 4000 Kr. Teknisk Skole havde gjort alt for at forhøje Indtægterne, men Udgifterne var

steget stærkere, særlig paa Grund af de forøgede Lønninger; men Skolen stod ogsaa paa et højt Trin og var meget anset i hele Landet, og den burde derfor ogsaa have dette Tilskud. Men Haandværksmestrene skulde nu efter Loven betale Skolepenge for Lærlingene og gav derigennem et stort Tilskud. Naar Skolens Budget næste Aar skulde lægges, burde man saavidt muligt se at skaffe Balance. Taleren vilde henstille, at man ændrede Indstillingen saaledes, at de 4000 Kr. skaffes »ad anden Vej« i Stedet for af Haandværkerforeningen.

J. C h r. M ø l l e r bemærkede, at Aarhus Kommune i Forvejen gav et saa stort Tilskud til Teknisk Skole, at man ikke godt kunde gaa videre; men paa den anden Side vilde Udvalget gerne bidrage til, at Skolen kunde arbejde uforstyrret, og man var derfor enedes om de 4000 Kr. Taleren havde intet imod, at der i Indstillingen kom til at staa, at de 4000 Kr. skulde fremskaffes ad anden Vej; det blev jo i Realiteten det samme.

M a r i u s G e e r t s e n vilde ogsaa anbefale at forandre Indstillingen saaledes. Teknisk Skole angik ikke specielt Haandværkerne, idet alle Byens Borgere havde Adgang til at sætte deres Børn i Skolen, og Haandværkernes faglige Organisationer havde i Forvejen tilsagt en 6-aarig Understøttelse, saa man kunde ikke vedblive at komme med Krav til disse.

F o r m a n d e n kunde godt tiltræde den foreslaaede Ændring, saaledes at der i Indstillingen kom til at staa: »saafremt der ad anden Vej kan skaffes et lignende Beløb til Veje«.

Indstillingen vedtoges med ovennævnte Ændring.

14. (J. Nr. 296—1921). **Politikassens Regnskab for 1920,**

Regnskabet var gennemset af M. S i m o n s e n, som henstillede at tage det til Efterretning.

Toges til Efterretning.

15. (J. Nr. 424—1921). **Andragende fra Restauratør- og Beværterforeningerne om Udsættelse af Fristen for Istandbringelse af ikke vedtægtsmæssige Beværtningslokaler.**

Sundhedskommissionen kan ikke anbefale Andragendet.

J. C h r. M ø l l e r antog, at der fandtes en Del Beværtere, som uden Skade kunde tvinges til at lukke deres Beværtninger, hvis de ikke kunde indrette vedtægtsmæssige Lokaler; men der fandtes ogsaa en Del, hvor det kun drejede sig om Bagateller, og overfor dem var det maaske noget strengt at stille en bestemt Frist. Taleren vilde derfor henstille, om man ikke kunde enes om at give dem 1 Aar og saa sige absolut Stop.

F o r m a n d e n svarede, at i saa Fald maatte Sagen sendes til Sundhedskommissionen med Henstilling om, hvorvidt denne kunde gaa med til dette Forslag.

H. P. C h r i s t e n s e n sluttede sig hertil. Man ønskede vist ikke i Almindelighed at holde ulovlige Lokaler, men i flere Tilfælde vilde en Ændring af Lokalerne medføre Opsigelse af Lejligheder, og dette burde saa vidt muligt undgaas i denne Tid. Taleren vilde derfor ogsaa anbefale at forlænge Fristen 1 Aar.

M. B r a m m e r fandt det meget uheldigt vedblivende at udsætte denne Sag. Hvor det drejede sig om Indgreb i Beboelseslejligheder, kunde der være Grund til at gøre Undtagelser; men det var ikke derfor nødvendigt at udsætte det andre Steder. Forandring af Lokalerne vilde ogsaa give noget Arbejde. Taleren syntes derfor, at man

ved en Henstilling til Kommissionen burde tilføje, at Henstillingen kun gjaldt for de Steder, som krævede Nedlæggelse af Lejligheder.

J. C h r. M ø l l e r kunde egentlig godt slutte sig til Dr. Brammers Forslag, men det blev vist vanskeligt at gennemføre, idet Kommissionen saa blev nødt til at skulle rundt til de forskellige og paavise dette. En Henstilling i Almindelighed var simple.

H. P. C h r i s t e n s e n kunde godt tiltræde Dr. Brammers Forslag, hvis det kunde ordnes paa en praktisk Maade.

F o r m a n d e n fandt det simplest at følge Kommissionens Forslag, idet de Folk, som derved kom i Knibe, straks vilde henvende sig til Kommissionen med Forslag om, hvorledes de vilde og kunde indrette sig, og saa fik Kommissionen og Byraadet Lejlighed til at tage Stilling til hvert enkelt Spørgsmaal. Paa den anden Maade blev man aldrig færdig.

H. P. C h r i s t e n s e n syntes, at man let kunde komme i Strid med sig selv, idet man forlangte Lokalerne forandrede, men samtidig forbød at opsigte Lejligheder. Det kunde godt tænkes, at en Husejer netop ønskede en Forandring af Lokalerne for at kunne faa Lejlighed til at sætte en Lejer ud. Det burde derfor paa Forhaand siges, at hvor der var Tale om Nedlæggelse af Lejligheder, kunde der dispenseres fra Kravet.

F o r m a n d e n fandt det langt klarere at slutte sig til Sundhedskommissionens Forslag, saa kunde man i hvert enkelt Tilfælde undersøge, om der var noget i Vejen.

H. P. C h r i s t e n s e n vilde saa anbefale at udsætte det 1 Aar for samtlige Restauratører.

Det vedtoges at henstille til Sundhedskommis-
sionen at udsætte Forlangendet 1 Aar.

16. (J. Nr. 426—1921). Indstilling fra Udvalget for
Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Køb af et
Areal af Matr. Nr. 113 af Markjorderne til frem-
tidigt Gadeanlæg.**

Følgende Indstilling forelaa:

»I Anledning af foranstaaende Sag har Ud-
valget forhandlet med Ejeren af Matr. Nr. 113,
Gartner J. Christensen, om Erhvervelse af de
til fremtidigt Gadeanlæg overensstemmende med
den vedtagne Gade- og Bebyggelsesplan for-
nødne Arealer af hans Ejendom og med For-
behold af Byraadets Godkendelse indgaaet føl-
gende Overenskomst med ham:

J. Christensen afstaar de forannævnte ca.
2980 m² med det derpaa staaende Beboelseshus
til Kommunen for 12000 Kr., der erlægges kon-
tant i December Termin d. A. — Fra samme
Tid lejer Christensen (med Fremlejeret) det
solgte af Kommunen paa 10 Aar for 800 Kr.
aarlig at erlægge forud for 1 Aar ad Gangen.
Husets Vedligeholdelse paahviler Lejeren. Hvis
Kommunen inden Lejemaalets Ophør skulde faa
Brug for Arealet, skal det stilles til Raadighed
med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel. Fra Lejerens Side kan
Lejemaalet kun hæves ved hans Død.

Udgifterne ved Handelens Berigtigelse, her-
under til Udstykning af Arealet deles lige mel-
lem Parterne.«

J. C h r. M ø l l e r forelagde og anbefalede Ind-
stillingen.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 400—1921). Indstilling fra Skovudvalget
om **Bevilling af et aarligt Tilskud til Dansk
Skovforening til Foretagelse af Gødningsforsøg.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Skovudvalget indstiller, at der til det i Cirkulæret omhandlede Øjemed bevilges et aarligt Beløb af 100 Kr. paa Skovenes Budgetter gennem 10 Aar.«

M. Simonsen anbefalede paa Udvalgets Vegne at yde dette Tilskud. Formaalet var ad videnskabelig Vej at fremhjælpe Skovbruget ved Anstilling af Gødningsforsøg, og man forventede, at en Del af disse Forsøg vilde blive foretaget i Aarhus Kommunes Skove. Kommunen var jo Medlem af Skovforeningen, og et Tilskud paa 1000 Kr. svarede til det, som var givet af andre Medlemmer med lignende Skovarealer. Udvalget vilde helst have ydet Bidraget een Gang for alle, men man havde ment, at et 10-aarigt Tilskud var lempeligere.

Formanden forstod Indstillingen saaledes, at der ogsaa for indeværeude Aar skulde betales 100 Kr., som Skovudvalget altsaa afholdt paa dette Aars Budget.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 407—1921). Meddelelse fra Brolægningsudvalget om **Forhøjelse af Afgift af Automobilomnibussen Aabyhøj—Aarhus.**

Udvalget meddeler, at Afgiften er forhøjet til 40 Kr. pr. Maaned for 1 Automobil.

Toges til Efterretning.

19. (J. Nr. 422—1921). Indstilling fra Sygehusudvalget om en **yderligere Bevilling af 1000 Kr. til Hospitalspleje for ubemidlede Fødeude.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Paa Konto XIX. 5. p. er for indeværende Aar opført et Beløb paa 800 Kr. til »Hospitalspleje for ubemidlede Fødende«. Dette Beløb er imidlertid allerede forbrugt, dels fordi Taksterne

siden April er forhøjet fra 30 Kr. til 75 Kr., dels fordi der har været usædvanlig mange Ansøgere, som Udvalget ikke har ment at kunne afvise. De uheldige Boligforhold, som fremdeles gør sig gældende, vil vanskeliggøre Afvisning af samtlige fremtidige Ansøgere, hvorfor man beder Byraadet bevilge yderligere 1000 Kr. paa denne Konto for indeværende Aar.»

K. M o u s t e n forelagde Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

20. Andragender om **Byggedispensationer** fra:

- a. (J. Nr. 2⁸⁶—1921). Bygningslovens §§ 21, 6 og 8 for Vesterallé Nr. 7.
- b. (J. Nr. 2⁸⁷—1921) Bygningslovens § 21 for Studsgade Nr. 37.

Anbefaledes.

21. Andragender om Tilladelse til **Udstykning** af:

- a. (J. Nr. 1⁷—1921). Matr. Nr. 2117 aa af Aarhus Købstads Bygrunde.
- b. (J. Nr. 1⁸—1921). Matr. Nr. 77 z af Markjorderne.
- c. (J. Nr. 1¹⁰—1921). Matr. Nr. 2117 v af Aarhus Købstads Bygrunde.

Anbefaledes.

22. (J. Nr. 1⁹—1921). Andragende om Tilladelse til **Sammenlægning** af Matr. Nr. 96 c, 102 og 105 b af Aarhus Købstads Bygrunde.

Anbefaledes.

23. Andragender om **Dispensation** fra W. C. Regulativet for følgende Ejendomme:

- a. (J. Nr. 2⁸⁹—1921). Hans Brogesgade Nr. 14.
- b. (J. Nr. 2⁹⁰—1921). Odensegade Nr. 5.
- c. (J. Nr. 2⁹¹—1921). Aarhus Oliefabrik.
- d. (J. Nr. 2⁹²—1921). Aarhus Domkirke.
- e. (J. Nr. 2⁹³—1921). Tværgade Nr. 9.

Bevilgedes.

24. (J. Nr. 90—1921). **Andragende fra Hjælpekassen om Tilladelse til af dens Midler at maatte anvende yderligere 20000 Kr. i Henhold til Dyr- tidsloven.**

Fra Hjælpekassen forelaa følgende Skrivelse:

»Foranlediget af de store Krav, der af de arbejdsløse stilles til Hjælpekassen om Understøttelse til Betaling af Gas, Sygekasse o. s. v., finder Bestyrelsen sig foranlediget til over for det ærede Byraad at fremsætte lidt om sin Virksomhedsplan, idet man gaar ud fra, at Byraadet føler sig indforstaaet med denne, saafremt man ikke hører nærmere.

Da Byraadet i Skrivelse af 3. Juni d. A. stillede 100000 Kr. til Raadighed i Henhold til Dyr- tidsloven, havde Hjælpekassen allerede i Til- lid til, at man vilde faa det fulde efter Loven tilladte Beløb af 140000 Kr. forbrugt ca. 45000 Kr. Man havde saaledes kun 55000 Kr. tilbage til de resterende 5 Maaneder.

For at faa dette Beløb til at strække til, valgte man derfor den Udvej at rationere de understøttede, og med dette Formaal for Øje inddelte man de understøttede i følgende Grup- per:

1. Kroniske Syge,
2. Andre Syge,
3. Enker med Enkebørnsunderstøttelse,
4. Diverse.

I de siden 1. Juni forløbne 2 Maaneder har det vist sig, at man, hvis man skal holde sig inden for et Forbrug af 11—12000 Kr. pr. Maa- ned, kun kan understøtte de 3 første Grupper, saaledes at der intet bliver til den 4. Gruppe, hvorunder Ekstrahjælp til arbejdsløse hører.

Da man ikke formener fuldstændig at kunne afslaa al Ansøgning om Hjælp til Gas, har Bestyrelsen vedtaget at anvende ca. 1000 Kr. egentlig til Gashjælp til arbejdsløse med 4 Børn og derover, og over $\frac{1}{2}$ Aars Arbejdsløshed.

Herved vil man jo imidlertid komme til at mangle ca. 20000 Kr. paa Dyrtidsloven.

Hvis intet særligt indtræffer, forventer man at faa det manglende Beløb tilovers paa det i Henhold til Lov 101 (den almindelige Hjælpekasse) bevilgede Beløb og forventer saa, at Byraadet tillader, at man overfører det paa Dyrtidsloven manglende Beløb fra det paa den almindelige Hjælpekasse bevilgede Beløb.

Hvis man mod Forventning ikke faar et saadant Beløb tilovers paa den almindelige Hjælpekasse, forventer man, det ærede Byraad vil stille sig velvilligt til en Ansøgning om Efterbevilling.«

Fra Budgetudvalget forelaa derefter følgende Indstilling:

»Budgetudvalget indstiller til Byraadet at godkende, at Hjælpekassen maa anvende yderligere 20000 Kr. i Henhold til Dyrtidsloven under Forudsætning af, at der spares et tilsvarende Beløb paa den almindelige Hjælpekasselov.«

H. P. Christensen udtalte, at der næppe var særlig Grund til under de ekstraordinære Forhold at trække Penge fra selve Hjælpekassen. Kommunen havde Ret til at anvende 2 Kr. pr. Indbygger, og heraf var der 40000 Kr. tilbage, som det var naturligt at bevilge. Taleren vilde derfor foreslaa at stille dette Beløb til Raadighed for Hjælpekassen.

J. C h r. M ø l l e r erindrede om, at man i For-
aaret enedes om at bevilge 100000 Kr. efter Af-
viklingsloven, og samtidig enedes man om, at der
ikke skulde fremkomme yderligere Forslag om
Bevillinger i denne Periode. Hjælpekassens Be-
styrelse søgte nu om at maatte overføre 20000 Kr.
fra den almindelige Hjælpekasse og udbetale disse
efter Afviklingsloven, og dette havde Budgetud-
valget anbefalet; men hvis man gik videre, var
det det samme som at sige til Hjælpekassens Be-
styrelse, at de helst skulde bruge noget mere.
Man skulde være forsigtig med, at Understøttelsen
ikke naaede op i Nærheden af Arbejdslønnen, og
Taleren vilde anbefale at følge Budgetudvalgets
Forslag. Slog Pengene saa ikke til, kunde Hjælpe-
kassen jo komme igen.

F o r m a n d e n anbefalede ogsaa at følge Bud-
getudvalgets Forslag. Indstillingen var ganske i
Overensstemmelse med Hjælpekassens Andragende,
og Udvalget havde ikke fundet Anledning til at
gaa videre, end Hjælpekassen selv ønskede. Der
var jo altid Anledning til at komme igen.

K. M o u s t e n anbefalede ligeledes, at man
paa nærværende Tidspunkt sluttede sig til Budget-
udvalgets Forslag, som var i Overensstemmelse
med Andragendet fra Hjælpekassen.

M a r t h i n P e d e r s e n henstillede at følge
H. P. Christensens Forslag. Fulgte man Budgetud-
valgets Forslag, vilde Hjælpekassen ganske vist
kunde fortsætte sin Virksomhed som hidtil; men
det vilde sige, at forskellige absolut trængende
Mennesker maatte afvises, f. Eks. Enker, som oppe-
bærer Enkebørnsunderstøttelse, men som absolut
ikke kunde eksistere for disse Midler. Naar de
saa blev afvist af Hjælpekassen, maatte de melde
sig til Fattigvæsenet, som skulde understøtte dem;

men det blev dyrere for Kommunen, rent bortset fra de sørgelige Følger, som det havde for vedkommende selv.

Kjeld Sørensen var enig med Marthin Pedersen heri; men man kunde ikke se bort fra Hjælpekassens Andragende, og Budgetudvalget foreslog netop at bevilge det, som Hjælpekassen forlangte. Det havde aldrig været Kotume i Byraadet, naar et Udvalg eller en Institution søgte om noget, saa at foreslaa mere, end der var ansøgt om. Man skulde ikke gerne bibringe Folk den Opfattelse, at Kommunen havde for mange Penge; det kneb haardt nok at faa Skatterne ind.

Andr. Christensen gjorde opmærksom paa, at det ikke var Budgetudvalgets Paafund, at disse Penge, som overførtes fra den almindelige Hjælpekasse, skulde spares; det var Hjælpekassens udtrykkelige Forslag. Hjælpekassen garanterede heller ikke, at Pengene absolut kunde spares, og de behøvede derfor ikke at afvise Enker og lige-stillede, som søgte Hjælp.

Gustav Petersen mente, at den foreliggende Skrivelse fra Hjælpekassen ikke var af ganske ny Dato, og Forholdene havde forværret sig meget, siden Skrivelsen kom frem. Det var sikkert alle bekendt, at Hjælpekassen maatte spare meget stærkt, hvis de 20000 Kr. skulde blive tilovers, og man burde ikke hænge sig saa stærkt i Formerne, at man ikke kunde tilskyde et Beløb, som var i saa høj Grad paakrævet. Hr. Møllers Bemærkninger om Arbejdsmodet kunde godt være sparet, for dette Argument havde forlængst tabt sin Virkning. Spørgsmaalet var, om Kommunen kunde være tjent med at nægte dette Beløb og saa lade Folk gaa over til Fattigvæsenet.

J. Chr. Møller kunde ikke erkende, at Udvalget havde afvist noget Andragende. Hjælpekassen meddelte selv i sin Skrivelse, at det, man maatte spare, var den ekstraordinære Hjælp til forskellige Familier, og der var slet ikke Tale om at udelukke Enkerne. Det gavnede næppe at bevilge mere, end der søgtes om; det animerede Hjælpekassen til at bruge flere Penge og animerede tillige de understøttede til at forlange mere.

Bern t J e n s e n indrømmede, at Hjælpekassen ikke udtrykkelig havde forlangt mere; men det gik dog igennem hele Skrivelsen, at Hjælpekassen ikke havde Midler nok til at honorere de nødvendige Krav, og der var næppe Tvivl om, at Hjælpekassen regnede med at faa bevilget de resterende 40000 Kr. efter Afviklingsloven. Det var meget usandsynligt, at der nu, da Vinteren stod for Døren, skulde kunne spares noget af den almindelige Hjælpekasse. At tale om Understøttelse og Arbejsmod var noget ved Siden af, naar det var en Kendsgerning, at enhver hellere end gerne vilde have Arbejde. Taleren vilde anbefale at bevilge de 40000 Kr. efter Afviklingsloven.

A. B i t c h anbefalede indtrængende at følge H. P. Christensens Forslag. Taleren kendte Hjælpekassens Administration og vidste, at den var meget sparsommelig, og med Henblik paa den lange Arbejssløshedsperiode vilde der være al Grund til at yde det Tilskud, som man havde Ret til at yde efter Afviklingsloven. Taleren vilde derfor anbefale at bevilge de 40000 Kr. og lade de 20000 Kr. blive i den almindelige Hjælpekasse.

H. P. C h r i s t e n s e n beklagede, at Sagen var kommen frem paa et saa sent Tidspunkt, at der ikke havde været Tid til at tage Stilling dertil i Forvejen. Men Faktum var, at Hjælpekassen kun

antydte muligvis at kunne spare de 20000 Kr., medens Udvalget stillede et bestemt Krav derom. Taleren vilde dog ændre sit Forslag derhen, at man i Henhold til Hjælpekassens Skrivelse bevilger de 20000 Kr. efter Dyrtidsloven og saa stryger Betingelsen om, at der skal spares et tilsvarende Beløb efter Hjælpekasseloven. Tiderne var jo meget vanskelige, men det var ikke Arbejdernes Skyld, og Hjælpekassen i Aarhus administrerede saa sparsommeligt, at der ikke var Grund til at tale om Aminering i den Forbindelse.

Marthin Pedersen havde ikke noget imod at tiltræde denne Form for Bevillingen; men Kommunen burde udnytte Dyrtidsloven i dens fulde Udstrækning. Det var rigtig, at der skulde spares, og at der i Foraaret var Enighed om, at der ikke kunde bevilges mere til Hjælpekassen. Men paa dette Tidspunkt regnede man med, at Tiderne vilde blive bedre, naar den store Arbejdsløshedskonflikt var overstaaet, men det var gaaet lige modsat. Det maatte derfor siges, at alle Forudsætninger for den tidligere Vedtagelse var bristede, og Situationen var saaledes, at den ikke i Længden kunde opretholdes. Man maatte bøje sig for de foreliggende Kendsgerninger.

Formanden vilde lige saa gerne som andre Byraadsmedlemmer hjælpe dem, der led Nød; men man burde ikke gaa udenom Hjælpekassens Skrivelse. Man kunde jo blot tage Skrivelsen til Efterretning, saa var samtidig Hjælpekassens Andragende bevilget.

Marius Geertsen forstod ikke hele denne Diskussion. Naar man Gang paa Gang pointerede, at der skulde spares, saa det mærkeligt ud med et saadant Overbud. Alle var jo enige om, at i Danmark maa ingen Mennesker sulte, men paa

den anden Side skulde man nødig til at overbyde hinanden. De unge Mennesker burde dog have lagt noget til Side i den Tid, de tjente saa store Penge; saadan maatte andre Mennesker gøre.

A. M ø r u p havde det bestemte Indtryk, at Hjælpekassen administrerede forsvarligt, baade overfor dem, der skulde hjælpes, og overfor dem, der skulde betale. Derfor burde man her holde sig til Hjælpekassens eget Andragende og altsaa følge Budgetudvalgets Indstilling.

K j e l d S ø r e n s e n syntes slet ikke, der var Grundlag for denne Diskussion. for Hjælpekassen fik jo alt, hvad den forlangte. Derfor burde man enten følge Udvalgets Indstilling eller tage Sagen til Efterretning.

H. P. C h r i s t e n s e n vilde saa i Dag gaa med til at tage Sagen til Efterretning, idet man nok inden ret længe hørte fra Hjælpekassen. Men det var en Fejl, at Sagen var kommen saa sent frem.

F o r m a n d e n fandt denne Anke berettiget og erklærede, at Sagen hermed udgik af Dagsordenen.

Sagen udgik af Dagsordenen.

25. Under Mødet indtraf en Deputation fra et Møde af Arbejdsløse, som oplæste 3 Resolutioner, hvori der krævedes Igangsættelse af Arbejder uden Nedsættelse af Lønnen, større Arbejdsløshedsunderstøttelse, Oprettelse af Højskoler for Arbejdsløse m. m.

F o r m a n d e n svarede hertil, at disse Spørgsmaal ikke kunde diskuteres paa staaende Fod. Taleren kunde dog meddele, at hele Aarhus Byraad saa med Sorg paa den store Arbejdsløshed, og Kommunen havde ogsaa til Dato gjort, hvad der

stod i dens Magt for at skaffe Arbejde. Byraadet havde i Dag besluttet at indgaa til Regeringen med Forslag om Igangsættelse af store Jordarbejder, og man haabede, det kunde lade sig gennemføre, for Arbejde var bedre end Understøttelse. For Øjeblikket var Forholdet det, at der i Aarhus udbetaltes saa meget i Understøttelse, at der for disse Penge kunde fremskaffes 10 Lejligheder pr. Uge. Det vilde derfor være heldigst, om Danmarks Befolkning snart kom til den Erkendelse, at det var bedst at ophæve Understøttelsen og saa sætte Arbejder i Gang. M. H. t. Oprettelse af en Højskole for Arbejdsløse, saa var denne Sag under Overvejelse i Skoleudvalget og vilde blive fremmet saa hurtigt som muligt, forhaabentlig med mere Held end sidste Gang. Man kunde vel nok regne med, at Andragerne agiterede for Tilslutning til Skolen. Taleren havde dog selv den Anskuelse, at det var Lovgivningsmagten, som maatte tage fat paa at skaffe Arbejde; men Aarhus Byraad vilde sikkert ogsaa for sit Vedkommende gøre det, for saa vidt man havde Penge dertil.

Deputationens Ordfører rettede en Tak til Borgmesteren for Svaret og til Byraadet for den Velvilje, det hidtil havde lagt for Dagen.
